

byl anebo svým vyloučením se stal takovou osobou vnější, důležito a jedině rozhodno jest, že jako dosavadní společník zamýšlené společnosti do jejích právních poměrů byl dokonale zasvěcen a tedy věděl, že společnost dosud právně neexistuje a že druzí dva společníci nemají zákonného oprávnění, jejím jménem jednati. Dle těchto úvah nemůže se žalobkyně na zavazovací důvod Šu 2 zák. o společnostech s o. r. dle práva odvolávati.

Čís. 4111.

Objednatel může kdykoliv odvolati nedokončené objednané dílo a není povinen, by liknavému podnikateli určoval dle ustanovení Šu 918 a 919 obč. zák. přiměřenou dodatečnou lhůtu.

(Rozh. ze dne 2. září 1924, R II 201/24.)

Proti žalobě podnikatele o umluvený plat za dílo (odvezení dřeva), jež pro ustoupení žalovaného od smlouvy nebylo provedeno, namítl žalovaný objednatel, že dílo nebylo splněno vinou žalobcovou. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Právní názor prvního soudu, že žalovaná strana již proto byla oprávněna ustoupiti od smlouvy a to vzhledem k tomu, že při smlouvě o dílo neplatí ustanovení Šu 918 obč. zák., jelikož o podnikatelově prodlení má § 1168 obč. zák. zvláštní ustanovení, nepovažuje odvolací soud za správné. § 1168 obč. zák. již předpokládá, že podnikatel není v prodlení a stanoví jeho nároky, když objednatel práci odvolá, úmyslně ji zmaří nebo nedojde-li k dílu pro náhodu v osobě objednatelově. To však, kdy ocitne se podnikatel v prodlení, nestanoví citovaný §, nýbrž mají ustanovení o tom §§ 918 a 919 obč. zák. První soud nezjistil, zda byla žalobci udělena dodatečná lhůta a zda bylo ji vzhledem k tomu, že nákladní listy byly vráceny, dáti třeba, a neprovedl důkazů o okolnostech těch. Pro případ, že žalobce nebyl v prodlení, bylo by prvnímu soudu řešiti také otázku, zda žalobce tím, že dílo nebylo vykonáno, něco uspořil a tedy si to musí nechat započísti, jelikož žalovaná strana tvrdí, že žalobci ušel jen nepatrný zisk.

Nejvyšší soud k rekursu žalovaného zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k použitým zrušovacím důvodům, znovu o odvolání rozhodl.

Důvody:

Rekursu nelze upřítí oprávněnosti, pokud vytýká usnesení odvolacího soudu nesprávné právní posouzení věci. Již z povahy smlouvy o dílo plyne, že hlavní zájem na provedení díla má objednatel, neboť dílo zhotovuje podnikatel podle jeho příkazů tak, by vyhovovalo účelu a potřebám objednatelovým, pro něž jest určeno. Z toho patrně, že rozhodující vliv na uskutečnění díla přísluší objednateli a řídí se jeho

zájmy a proto ho zákon nezavazuje, že objednané dílo musí za všech okolností dáti provést, nýbrž přiznává mu oprávnění, že může kdykoli objednané dílo, pokud není dokončeno, podle své vůle odvolati. Přísluší-li objednateli právo, bez udání důvodů ustoupiti od objednávky, i když jest podnikatel bedlivým, nemůže se právní postavení objednatele zhoršiti podnikatelovou liknavostí. Podnikatel nemůže objednatele nutiti k dodržení smlouvy o provedení díla, nýbrž má jen nárok na smlouvenou odměnu, bylo-li provedení díla zmařeno objednatelem, t. j. skutečnostmi, nastavšími v jeho osobě, a prokáže-li podnikatel, že byl ochoten dílo splniti (§ 1168 obč. zák.). Ježto tedy provedení díla jest závislým na vůli objednatele a tento může před jeho skončením kdykoli od smlouvy ustoupiti, jest lhostejno, zda použije svého práva až v době, kdy podnikatel jest s plněním v prodlení, a není ovšem ani povinen, aby liknavému podnikateli určoval podle ustanovení §§ 918 neb 919 obč. zák. (ve znění třetí dílčí novely) přiměřenou lhůtu dodatečnou. Otázky, zda byla žalobci dodatečná lhůta žalovaným k plnění určena a zda bylo jí třeba vzhledem k tomu, že žalovaný vrátil nákladní listy, jsou tedy pro rozhodnutí sporu nezávažnými, neboť v něm bude především řešiti otázku, zda byl žalobce ochoten dílo splniti a zda bylo mu v tom zabráněno okolnostmi, nastavšími v osobě objednatelově. Otázka, zda žalobce něco ze smlouvené odměny za dílo ušetřil, neb ušetřiti mohl tím, že díla neprováděl, má význam podružný a bude ji teprve řešiti, kdyby odvolací soud dospěl ve věci samé ku přesvědčení, že nárok žalobcův jest oprávněným. Napadené usnesení odvolacího soudu, zrušující rozsudek prvního soudu z důvodu, že se nezabýval a náležitě nevysvětlil výše dotčených okolností, nemajících pro spor podstatné důležitosti, nevyhovuje tudíž ustanovení §u 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. Bylo proto důvodnému rekursu vyhověti, usnesení odvolacího soudu zrušiti a uložit mu, by o odvolání znova rozhodl.

Čís. 4112.

Duplikát nákladního listu musí obsahovati též číslo nákladního listu, poznámku o převzetí a odvážení zboží. Jinak jest podezřelým a nesmí naň bankou býti vyplacena akreditovaná kupní cena.

(Rozh. ze dne 2. září 1924, Rv II 758/23.)

Žalobkyně koupila od Vladimíra U-a zboží. Zaplacení kupní ceny bylo umluveno v ten způsob, že žalobkyně zřídí akreditiv u žalované banky, jež vyplatí prodávateli kupní cenu proti předložení duplikátu nákladního listu. Vladimír U. předložil žalované duplikáty nákladních listů, načež mu žalovaná vyplatila akreditovanou kupní cenu. Ježto se na potom zjistilo, že duplikáty, předložené žalované bance, byly padělky, a žalobkyně zboží nedošlo, domáhala se na bance náhrady škody. Žalobě bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem mimo jiné z těchto důvodů: Odvolatelka vytýká, že výpověď znalce je v tom nepřesvědčivá, že znalec prohlásil nákladní list bez čísla jednou za podezřelý, jednou za nepodezřelý, a protože soud nezjistil, proč znalec jest toho názoru, že duplikát nákladního listu musí